

האם ישוע הוא אלוהים?

פגשתם פעם אדם שעומד תמיד ובכל מקום במרכז תשומת הלב? אדם שניחן בתכונות טמירות וקשות להגדרה, שמבדילות בינו לבין אחרים? כזה היה ישוע, שחי לפני אלפיים שנה. אבל לא הייתה זו רק אישיותו של ישוע שכבשה את כל שומעיו. אלו שהיו עדים לדבריו, לחייו ולפועלו מספרים לנו שהיה בו – בישוע מנצרת – משהו שונה מכל אדם אחר.

לישוע לא היו שום תעודות, וגם לא המלצות – מלבד עצמו. הוא מעולם לא כתב ספר, הוא לא פיקד על צבא וגם לא החזיק במשרה פוליטית או בנדל"ן. הוא הסתובב בדרך כלל ברדיוס של מאה וחמישים קילומטרים מכפרו, ומשך אליו המונים שהתפעמו מכוחן של מילותיו וממעשיו המופלאים.

ובכל זאת, הייתה גדולתו של ישוע ברורה כשמש לכל מי שראה ושמע אותו. ובעוד שאנשים דגולים אחרים מתפוגגים בין דפי ההיסטוריה, ישוע מוסיף לככב באלפי ספרים ולעמוד במרכזה של מחלוקת חסרת תקדים. המחלוקת הזו נסבה ברובה סביב הטענות הרדיקליות שטען ישוע על עצמו – טענות שהדהימו את חסידיו ואת אויביו באותה מידה.

הטענות הללו של ישוע הן הסיבה העיקרית לכך שהוא נתפס כאיום הן בעיני הרשויות הרומיות והן בעיני ההנהגה היהודית. אף שהיה אוטסיידר, ללא תעודות וללא בסיס כוח פוליטי, הצליח ישוע תוך שלוש שנים בלבד לשנות את העולם לאלפיים השנים הבאות. לא חסרו מנהיגים רוחניים ודתיים שהותירו את חותמם – אך איש אינו משתווה לבנו של הנגר מנצרת.

אז מה היה מיוחד כל כך דווקא בישוע? האם היה בסך הכול אדם דגול, או שמא יותר מזה?

שאלות אלו הן שעומדות בבסיס השאלה מי באמת היה ישוע. יש הטוענים שהיה בסך הכול אדם דגול ומורה רוחני; אחרים סבורים שהיה רק מייסדה ומנהיגה של הדת הגדולה ביותר בעולם. אך רבים מאמינים שהוא היה הרבה יותר מזה. הנוצרים מאמינים שאלוהים הסתובב עלי אדמות בדמות אנושית, והם אפילו טוענים שיש לזה סימוכין.

ק.ס. לואיס הספקן, שהיה מרצה בקיימברידג', חקר לעומק את חייו ואת מילותיו של ישוע והגיע למסקנות מרעישות ששינו את מסלול חייו. אז מי באמת היה ישוע? רבים יאמרו שהוא היה מנהיג רוחני דגול. אך לפני שנחקור לעומק את הדמות ההיסטורית השנויה ביותר במחלוקת, הבה נשאל את עצמנו: הייתכן שישוע היה רק מנהיג רוחני דגול?

מנהיג רוחני דגול?

גם בני דתות אחרות לא יהססו להודות שישוע היה מנהיג רוחני דגול. המנהיג היהודי מהטמה גנדי שיבח לא פעם את חיי המוסר שניהל ישוע ואת דבריו העמוקים.^[1] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

על אותו משקל, כתב גם המלומד היהודי יוסף קלאוזנר: "מן המפורסמות היא... שישוע לימד מוסר מהסוג הטהור והנעלה ביותר... כזה שמאפיל על עקרונות המוסר ועל ממרותיהם של חכמי קדם הדגולים ביותר." [2]

<http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

הדרשה של ישוע על ההר נתפסת בעיני רבים כתמציתו הנשגבת ביותר של המוסר האנושי שהגה אי-פעם אדם אחד. למעשה, "שוויון הזכויות" כפי שהוא מוכר לנו היום הוא תוצר של תורת ישוע. ההיסטוריון ויל דוראנט, שאיננו נוצרי, אמר על ישוע שהוא "חי ונאבק ללא פשרות למען 'שוויון זכויות'; בעת החדשה, הוא היה נשלח כנראה לסיביר. 'הַגְדוֹל בְּכֶם יִהְיֶה מְשַׁרְתְּכֶם' – זה היפוכה של החוכמה הפוליטית, זה היפוכה של השפיות." [3]

<http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

רבים, כמו גנדי, ניסו להפריד בין תורת המוסר של ישוע לבין הטענות שטען על עצמו, כי האמינו שהיה בסך הכול אדם דגול שהחזיק בעקרונות מוסר נעלים. זו הייתה גם גישתו של אחד מהאבות המייסדים של ארצות הברית, הנשיא תומס ג'פרסון, שנהג לעשות קופי-פייסט בברית החדשה: הוא הסיר פסוקים שהתייחסו לאלוהותו של ישוע, והשאיר אחרים שעסקו בתורת המוסר שלו. [4]

<http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

ג'פרסון נהג לשאת עמו לכל מקום את העותק שבו עשה קופי-פייסט, והעריץ את ישוע כמורה הרוחני הגדול ביותר של כל הזמנים.

לאמתו של דבר, מילותיו הבלתי-נשכחות של ג'פרסון בהכרזת העצמאות מבוססות על תורתו של ישוע, שכל בני האדם נבראו שווים, ללא הבדל מין, גזע או מעמד חברתי. במסמך המפורסם נכתב כך: "מקובלות עלינו אמיתות אלה כמוכחות מאליהן, שכל בני-האדם נבראו שווים, שהבורא העניק להם זכויות מסוימות שאי-אפשר לשלול מהם..."

אלא שג'פרסון לא התייחס לסוגיה אחת: אם ישוע טען טענה שקרית שהוא האלוהים, סימן שלא היה מנהיג רוחני מוצלח במיוחד. אבל האם ישוע אכן טען שהוא אלוהים? לפני שנעמיק לחקור את טענותיו של ישוע, הבה נבחן את האפשרות שהוא היה רק מנהיג דתי דגול.

מנהיג דתי דגול?

למרבה ההפתעה, ישוע מעולם לא טען שהוא מנהיג דתי. הוא לא התערב בפוליטיקה הדתית ולא הציע סדר יום שאפתני משלו; להפך, הוא פעל כמעט לחלוטין מחוץ לממסד הדתי של ימיו.

כשמשווים בין ישוע לבין שאר מנהיגים דתיים חשובים, עולה הבחנה יוצאת מן הכלל. רבי זכריאס, שגדל על ברכי התרבות ההינדית, חקר את דתות העולם ועמד על ההבדל הבסיסי בין ישוע לבין מייסדיהן של שאר הדתות הגדולות.

"בכל הדתות קיימת הוראה, דרך חיים. אינכם פונים לזרתוסטרא לעזרה, אלא מקשיבים לדבריו. אינכם מחכים לבודהה שיגאל אתכם, אלא מניחים לאמיתותיו להנחות אתכם. אינכם מבקשים ממוחמד שיחולל בכם שינוי, אלא מאפשרים ליופיו של הקוראן לכבוש אתכם. ישוע, לעומת זאת, לא הסתפק בהוראה, או בהפצת המסר שלו. הוא היה המסר שלו." [5]

<http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

את נכונות דבריו של זכריאס ממחיש היטב מספר הפעמים שהמסר היחיד של ישוע בספרי הבשורה הוא "בואו אליי" או "לכו אחריי" או "צייטו לי". ישוע אף הבהיר שמשמיתו העיקרית היא למחול על חטאים, תפקיד ששמור

אך ורק לאלוהים.

ב-World's Great Religions, ציין יוסטון סמית: "מאז ומעולם, רק שני אנשים הדהימו את בני תקופתם עד כדי כך שלא עוררו את השאלה 'מיהו האיש הזה?' אלא 'מהו האיש הזה?' השניים היו ישוע ובודהה, והתשובות שנתנו שניהם היו הפוכות לגמרי. בודהה טען באופן שלא משתמע לשתי פנים שהוא רק בן אנוש, ולא אֵל – כמעט כאילו חזה מראש את הניסיונות המאוחרים לסגוד לו ככזה. ישו, לעומת זאת, טען תמיד... לאלוהות." [6] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

וזה מוביל אותנו לשאלה מה באמת היו טענותיו של ישוע; וליתר דיוק, האם ישוע אכן טען שהוא אלוהים?

האם ישוע טען שהוא אלוהים?

אם כן, מה שכנע מלומדים רבים שישוע אכן טען כי הוא אלוהים? לדברי הסופר ג'ון פייפר, ישוע טען שיש לו יכולות השמורות לאלוהים לבדו.

"...גם חבריו וגם אויביו של ישוע נדהמו שוב ושוב ממעשיו ומדבריו. הוא היה מהלך ברחוב כאחד האדם, ופתאום מסתובב ואומר משהו כמו, 'בְּטָרְם הָיִית אַבְרָהָם, אָנִי הוּא.' או 'הָרוּאָה אוֹתִי רְאָה אֶת הָאֵב' גם כשהואשם בחילול הקודש, ענה בניחותא, 'לְבָן-הָאָדָם הַסְּמָכוֹת לְסֹלֶחַ עַל חַטָּאִים עָלַי אֲדַמּוֹת' למתים אמר בפשטות, 'צֵא הַחוּצָה' או 'קוּם', והם היו מצייתים. לסערות שבים אמר, 'דָּם! הֲרַגְעוּ!' ולכוכר לחם אחת הורה להאכיל אלף פיות. וכך קרה מיד." [7] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

אבל למה התכוון ישוע בכל ההצהרות הללו? האם היה בסך הכול נביא, כמו משה, אליהו או דניאל? אפילו קריאה שטחית בספרי הבשורה מגלה כי ישוע טען שהוא הרבה יותר מסתם נביא. אין עוד נביא אחר שטען טענות דומות על עצמו; למעשה, אין עוד נביא אחר שהעמיד את עצמו במקומו של אלוהים.

יש הגורסים שישוע מעולם לא אמר מפורשות, "אני אלוהים." וזה נכון, הוא מעולם לא אמר את המשפט המפורש, "אני אלוהים." מצד שני, ישוע גם לא אמר מפורשות, "אני בן אנוש," או "אני נביא." אך איש אינו מפקפק בעובדה שהוא היה בן אנוש, וחסידי בוודאי ראו בו נביא ברמתם של משה ואליהו. אם כן, לא נוכל לפסול את אלוהותו של ישוע רק משום שלא הגה מפורשות את המילים, כשם שלא נוכל לומר שהוא לא היה נביא.

למעשה, הצהרותיו של ישוע על עצמו עומדות בסתירה לרעיון שהוא היה בסך הכול מנהיג דגול, או נביא. ישוע כינה את עצמו יותר מפעם אחת בן האלוהים. כך ענה בונו, סולן להקת U2, כשנשאל האם לדעתו יהיה זה מוגזם לחשוב שישוע היה בן האלוהים:

” לא, מבחינתי זה לא מוגזם. התגובה החילונית לסיפורו של ישוע היא כזאת: הוא היה נביא דגול, וללא ספק גם אדם מעניין; היה לו המון מה לומר, כמו לשאר הנביאים הדגולים, בין אם אליהו, מוחמד, בודהה או קונפוציוס. אבל האמת היא שישוע לא מאפשר לך לחשוב כך. הוא לא מניח לך בקלות שכזאת. ישוע אומר, 'לא. אני לא אומר שאני מורה, אז אל תקראו לי מורה. אני לא אומר שאני נביא... אני אומר שאני אלוהים בשר ודם.' אבל אנשים אומרים: לא, בבקשה, תהיה רק נביא. כי עם נביא נוכל להתמודד." [8] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

“

לפני שנבחן את טענותיו של ישוע, חשוב להבין שהוא השמיע אותן בתוך ההקשר של האמונה היהודית באל אחד (מונותאיזם). אף יהודי לעולם לא יאמין ביותר מאל אחד. וגם ישוע האמין באל אחד, והתפלל לאביו כאל "אלהי האמת לבדו." [9] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

אך באותה תפילה ממש, ישוע גם רומז שהוא היה קיים מאז ומעולם לצדו של אביו. וכשפיליפוס ביקש מישוע להראות להם את האב, ענה לו זה, "ימים רבים כל כך אני עמכם ואינך מכיר אותי, פיליפוס? הרוצה אותי ראה את האב." [10] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god> אם כן, נשאלת השאלה: "האם ישוע טען שהוא האל העברי שברא את היקום?"

האם ישוע טען שהוא אלוהי אברהם ומשה?

ישוע יצא לא אחת בהצהרות שהדהימו את שומעיו. כפי שציין גם פייפר, ישוע קבע קביעה נועזת: "בְּטָרְם הָיִית אַבְרָהָם, אֲנִי הוּא." [11] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god> למרתה ולסובבים אותה אמר, "אני התחזקתי ונסתיים. המאמין בי יחזק גם אם ימות." [12] <=href> על אותו משקל, יצא ישוע גם בהצהרות כמו "אני אור העולם." [13] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god> "אין איש בא אל האב אלא דרכי." [14] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god> או "אני הדרך והאמת..." [15] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god> גם לאלו וגם לכמה מהצהרותיו האחרות קדמו המילים הקדושות לאלוהים, Ego eimi ('אנכי'). [16] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god> אבל למה התכוון ישוע בהצהרות אלה, ומהי משמעותו המלאה של הביטוי 'אנכי'?

שוב, עלינו לחזור ולהתמקד בהקשר. בתנ"ך, כשמשה עמד מול הסנה הבורע ושאל לשמו של אלוהים, ענה לו האל, "אנכי." הוא גילה למשה שהוא האל האחד והיחיד, שנמצא מחוץ לזמן ושקיים תמיד. למרבה הפליאה, ישוע משתמש במילים הקדושות הללו כדי לתאר את עצמו. השאלה המתבקשת היא: "למה?"

מאז ימי משה, אין יהודי שהעז לכנות את עצמו – או אחרים – במילה "אנכי." משום כך, העובדה שישוע השתמש במילה "אנכי" עוררה את חמתם של המנהיגים היהודים. באחד המקרים, לדוגמה, הסבירו לישוע כמה מנהיגים יהודים מדוע ביקשו לרגום אותו: "על שִׁבְחֵי־יְהוָה אַדָּם אָתָּה עוֹשֶׂה אֶת עֲצָמְךָ אֱלֹהִים." [17] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

השימוש שעשה ישוע בשמו של האל הכעיס מאוד את מנהיגי הדת. הנקודה היא שאותם מלומדים ידעו בדיוק למה התכוון ישוע – שהוא טוען כי הוא האלוהים, כי הוא בורא עולם. רק טענה שכזו יכולה הייתה להוביל לאישום בחילול השם. אם כן, זה בוודאי מוצדק להסיק מהטקסט שישוע ראה בעצמו אלוהים – לא רק מדבריו אלא גם מתגובתם שלהם לדבריו הללו.

ק.ס. לואיס ראה בישוע מיתוס, לפחות בהתחלה. אך הגאון הספרותי הזה, שהכיר היטב שלל מיתולוגיות, הגיע לבסוף למסקנה שישוע היה אדם אמתי. יותר מזה, ככל שחקר את הראיות לקיומו של ישוע, השתכנע לואיס כי לא זו בלבד שישוע היה בשר ודם, אלא שהיה שונה מכל אדם אחר שהילך אי פעם על פני האדמה. לואיס כותב,

"ואז מגיע ההלם האמתי, כי בין כל היהודים מופיע פתאום אדם שמדבר על עצמו כאילו היה אל. הוא טוען שהוא מוחל על חטאים. הוא טוען שהוא קיים מאז ומעולם, ושהגיע כדי לשפוט את העולם בקץ כל הימים." [18]

<http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

טענותיו של ישוע נשמעו ללואיס רדיקליות ועמוקות מכדי לייחס אותן למורה רוחני או למנהיג דתי מן השורה. לדיון מעמיק יותר בטענת האלוהות של ישוע, ראו "האם ישוע טען שהוא אלוהים?"

איזה מן אלוהים?

עבור רבים, ישוע רק טען שהוא חלק מאלוהים. אבל הרעיון שכולנו חלק מאלוהים, ושבכל אחד מאיתנו ישנו גרעין של אלוהות, פשוט אינו מספק כהסבר למילותיו ולמעשיו של ישוע. מחשבות שכאלה הן רביזיוניסטיות וזרות לתורתו, זרות לאמונות שעליהן הכריזו במו פיו, וזרות לפרשנות שהעניקו חסידיו לתורתו.

ישוע ייחס לעצמו אלוהות, אך את אותה אלוהות כפי שנתפסה בעיני היהודים וכפי שתוארה בכתבי הקודש, לא את אותה אלוהות כפי שהבינו אותה חסידיו העידן החדש. ישוע ועדת מאמיניו לא גדלו על מלחמת הכוכבים, וכשדיברו על אלוהים, הם לא התכוונו לכוחות קוסמיים. תהיה זו התייחסות שגויה להיסטוריה להגדיר מחדש את כוונתו של ישוע כשדיבר על מושג האלוהות.

” לואיס מסביר:

הרשו לי להבהיר. אצל פנתיאיסטים, כמו היהודים, כל אחד יכול לטעון שהוא חלק מאלוהים, או שהוא ואלוהים אחד הם... אבל האיש הזה היה יהודי, ולא ייתכן שזו הייתה כוונתו. כי האל, בשפתם של היהודים, היה ישות שקיימת מחוץ לעולם הגשמי, שבראה את העולם והייתה שונה לגמרי מכל דבר אחר. רק כשתפנימו זאת, תרדו לסוף דעתו של האיש הזה ותבינו שהייתה זו אמירה בלתי-נתפסת שמעולם לא עלתה על דל שפתיו של בן אנוש אחר. [19]

<http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

“

בוודאי, ישנם רבים שמסכימים כי ישוע היה מורה דגול, אך מתקשים לקרוא לו אלוהים. כדאיסט, כבר ראינו שתומס ג'פרסון לא התקשה לקבל את תורתו של ישוע בענייני מוסר, אף שהתכחש לאלוהותו. [20] <http://jesustruths.info/endnotes/3> </god> אך כפי שכבר אמרנו, ועוד נחזור לנושא גם בהמשך, אם ישוע לא היה מי שטען שהוא, סימן שעלינו לבחון אפשרויות חלופיות, ואף אחת לא תוביל אותנו למסקנה שהוא היה מורה רוחני דגול. לדברי לואיס: "אני מנסה למנוע מאחרים לומר את השטות שרבים נוהגים לומר עליו: 'אני מוכן לקבל את ישוע כמורה רוחני דגול, אבל אינני יכול לקבל את טענתו שהוא האלוהים.' זה הדבר היחיד שלעולם לא נוכל לומר." [21] <http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

בחיפוש שלו אחר האמת, לואיס ידע שלא יוכל להחזיק במקל משני הקצוות בכל מה שקשור לישוע ולזהותו: ישוע דיבר אמת – והוא האל בהתגלמותו האנושית – או שהוא שיקר. ואם הוא שיקר, לא ייתכן שהוא היה מורה רוחני דגול. אם אכן שיקר, הוא עשה זאת בכוונה תחילה, או שהיה מטורף עם תסביך אלוהות.

האם ייתכן שישוע שיקר?

גם מבקריו החריפים ביותר של ישוע מעולם לא קראו לו שקרן. התווית הזו ודאי אינה עולה בקנה אחד עם ניקיון כפיו ועם תורת המוסר שלו. אבל אם ישוע אכן לא היה מי שטען שהיה, חובה עלינו להביא בחשבון את האפשרות שהוא הוליך שולל את כולם בכוונה תחילה.

את אחת היצירות הפוליטיות המפורסמות והמשפיעות ביותר בכל הזמנים כתב ניקולו מקיאוולי ב-1532. בספרו הקלאסי, *הנסיך*, רומם מקיאוולי את העוצמה, ההצלחה, התדמית והיעילות הרבה מעל ערכים כמו נאמנות, אמונה וכנות. לדבריו, מותר לשקר שכן המטרה הפוליטית מקדשת את האמצעים.

הייתכן שישוע ביסס את כל תורתו על שקר, רק כדי לזכות בכוח, בתהילה או בהצלחה? למעשה, מתנגדיו היהודים של ישוע ניסו כל העת לחשוף אותו כרמאי וכשקרן. הם המטירו עליו שאלות, בתקווה שייכשל בלשונו ויסתור את עצמו. אבל ישוע ענה להם תמיד בעקביות מעוררת פליאה.

השאלה שעומדת בפנינו כעת היא זו: מה היה המניע של ישוע לחיות כל חייו בשקר? הוא לימד אחרים שאלוהים מתנגד לצביעות ולשקרים, ובוודאי לא עשה זאת כדי להשביע את רצונו של האב. מן הסתם לא עשה זאת גם למען חסידיו, שהרי כולם פרט לאחד העדיפו למות מות קדושים ולא לכפור באלוהותו (ראו "האם האמינו השליחים שישוע הוא אלוהים?"). וכך, נשארים לנו רק שני הסברים אפשריים, כל אחד בעייתי בפני עצמו.

תועלת

רבים משקרים למען תועלתם האישית. למעשה, המניע לרוב השקרים הוא התועלת הצפויה לשקרן. אבל מה היה משיג ישוע לו שיקר בעניין זהותו? התשובה המתבקשת היא עוצמה. לו האמינו כולם שהוא אכן אלוהים, הוא היה צובר כוח אדיר (מסיבה זו בדיוק טענו מנהיגים רבים בעת העתיקה – בהם הקיסרים – שמוצאם אלוהי).

הבעיה עם הסבר שכזה היא שישוע התרחק מכל ניסיון להעניק לו סמכות רשמית, ואף גער באלו שניצלו לרעה את כוחם וחיו את חייהם בחיפוש מתמיד אחר עוצמה. להפך, הוא בחר להושיט את ידו למנוזדים (לפרוצות ולמצורעים) ולמנושלים, ויצר

סביבו רשת של אנשים שהשפעתם שאפה לאפס. באופן מוזר, במעשיו ובדבריו, התרחק ישוע במובן מסוים מכל מקור עוצמה שהוא.

יותר מזה, לו ביקש לצבור כוח, היה ישוע מתחמק מהצלב בכל מחיר. אלא שהוא אמר לחסידיו בכמה הזדמנויות, שהצלב הוא ייעודו ומשימתו עלי אדמות. כיצד אמורה הייתה צליבתו בידי הרומאים להעניק לו עוצמה?

כמובן שהמוות מחזיר דברים לפרופורציה. וגם אם רבים מתו על מזבח אמונתם, מעטים בלבד היו מוכנים למות למען שקר מובהק. כל תקוותו של ישוע לזכות ברווח אישי הייתה מגיעה לקצה על הצלב. ובכל זאת, גם בנשימתו האחרונה, סירב ישוע לחזור בו מטענתו שהוא בן האלוהים. חוקר הברית החדשה ג'.א. פאקר מציין שהתואר הזה מקבע את זהותו של ישוע כאל.

[22] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

מורשת

אם ישוע לא שיקר למען התועלת האישית שלו, אולי המציא את טענותיו הרדיקליות על מנת להנציח את מורשתו. אבל עצם הרעיון שיעונה וימוסר על צלב עד שתפרח נשמתו ודאי היה מרתיע כל כוכב עליון, גם את הנלהב ביותר.

והנה לכם עוד נקודה מטרידה. אם ישוע היה מתנער מטענותיו שהוא בן האלוהים, הוא לא היה מורשע מלכתחילה. כי הרי טענת האלוהות שלו וסירובו לחזור בו מדבריו הם שהובילו לצליבה.

אם ישוע שיקר כדי להגביר את אמינותו ולהותיר חותם היסטורי, יהיה עלינו לנסות ולהסביר כיצד חזה מראש בנו של נגר מכפר עני קטן בממלכת יהודה את שרשרת האירועים שהפכה אותו לאחד השמות המפורסמים בעולם. מנין ידע שהמסר שלו ישרוד? חסידיו של ישוע נפוצו לכל עבר, ופטרוס אף התכחש לו. זה לא נשמע כמו מתכון מנצח לקידומה של מורשת דתית.

האם ההיסטוריונים מאמינים שישוע שיקר? מלומדים רבים חקרו את מילותיו ואת חייו של ישוע, בניסיון לברר אם יש ראיות כלשהו לפגם באופיו המוסרי. לאמתו של דבר, גם הספקנים הנחשבים ביותר עומדים בפעמים אל מול ניקיון כפיו של ישוע והמוסר הנעלה שלו.

לדברי ההיסטוריון פיליפ שף, אין בהיסטוריה הדתית או החילונית שום עדות לכך שישוע שיקר אי-פעם. כך כתב שף: "אין יכול אדם בר-דעת להעלות בדעתו שאישיות נקלית, אנוכית ונכלולית תמציא ואף תדבק בעקביות רבה, למן ההתחלה ועד הסוף, בדמות האצילית והטהורה ביותר שידעה ההיסטוריה, ויעשה זאת באופן המושלם והמציאותי ביותר?" [23]

</http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

אם נבחר באפשרות שישוע שיקר, יהיה משול הדבר לשחיה נגד הזרם האדיר של תורת ישוע, של כל מה שחי ומת למענו. רוב ההיסטוריונים מסכימים שאין בזה שום היגיון. אבל אם נתכחש לטענותיו של ישוע, יהיה עלינו להציג הסבר. ואם טענותיו של ישוע אינן נכונות, אבל הוא לא שיקר, האפשרות היחידה שנשארה היא שגה בדמיונות.

האם ייתכן שישוע שגה בדמיונות?

לאלברט שווייצר, חתן פרס נובל לשלום ב-1952, היו דעות משלו על ישוע. לדבריו, טענות האלוהות של ישוע נבעו משיגעון. ובמילים אחרות, טענותיו של ישוע היו שגויות, אבל הוא לא שיקר ביודעין. על פי התיאוריה הזאת, ישוע שגה באשליות כשהאמין שהוא המשיח.

לואיס בחן את האפשרות הזו בקפדנות רבה. הוא הגיע למסקנה שאם טענותיו של ישוע היו שגויות, סימן שהיה מטורף. הוא הוסיף וקבע כי כל אדם שטוען כי הוא האלוהים אינו יכול להיות מורה רוחני דגול. "הוא היה כנראה משוגע – ברמה של אדם שטוען כי הוא ביצה שלוקה – או שהיה השטן בהתגלמותו." [24] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

רוב האנשים שחקרו את חייו ואת מילותיו של ישוע מסכימים שהיה אדם רציונלי מאוד. אפילו הפילוסוף הצרפתי המהולל ז'אן-ז'אק רוסו (1778-1712), שחייו התאפיינו במוסר מפוקפק ובספקנות רבה, הכיר באופיו הנעלה ובשיקול דעתו של ישוע, ואף קבע: "כשאפלטון מתאר את הצדיק המדומה... הוא מתאר בדיוק את אופיו של ישוע... אם סוקרטס חי ומת כפילוסוף, הרי שישוע חי ומת כאל." [25] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

בזונו מסכם ואומר ש"מטורף" הוא הכינוי האחרון שאפשר להצמיד לישוע.

” כל מה שנותר לעשות הוא לטעון שישוע אכן היה מי שטען שהיה – או שהיה פשוט מטורף. כאילו, מטורף ברמה של צ'רלס מנסון... ואני לא צוחק. האפשרות שחלק ניכר מהאנושות, כמחצית מכדור הארץ, שינה את ייעודו והושפע מאדם מטורף, מבחינתי זה מגוחך...” [26] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

“

אם כך, האם ישוע היה שקרן או מטורף, או שמא היה באמת בן האלוהים? הייתכן שג'פרסון צדק כשכינה אותו "מורה רוחני ותו לא", והתכחש לאלוהותו? מעניין לציין כי קהל שומעיו של ישוע – גם מאמיניו וגם אויביו – מעולם לא ראה בו מורה רוחני ותו לא. ישוע עורר שלושה רגשות עיקריים בקרב אלו שפגשו אותו: שנאה, אימה והערצה.

טענותיו של ישוע מאלצות גם אותנו לבחור. כפי שקבע לואיס, לא נוכל לקטלג את ישוע רק כמנהיג דתי או כמורה רוחני דגול. הספקן לשעבר מאתגר גם אותנו להחליט סוף סוף, וכך הוא אומר:

” אתם חייבים לבחור. האם האיש הזה היה ועודנו בן האלוהים; או שמא היה אדם מטורף, ואף גרוע מזה. תוכלו להתייחס אליו כביטול ולראות בו שוטה, תוכלו לירוק עליו ולהרוג אותו כשליח השטן, או שתוכלו ליפול לרגליו ולקרוא לו האדון ואלוהים. רק אל תחזרו על השטות המתנשאת הזו שהוא היה מורה רוחני דגול. הוא לא השאיר בפנינו את האפשרות הזאת, כי זו לא הייתה כוונתו.” [27] </http://jesustruths.info/endnotes/3-god>

“

בספרו *משיחיות גרידא*, סוקר לואיס את האפשרויות לגבי שאלת זהותו של ישוע, ומסכם שהוא אכן היה מי שטען שהוא. הגאון הספרותי הזה בחן בדקדקנות את חייו ואת פועלו של ישוע, ולבסוף התכחש לאתאיזם שלו והפך לנוצרי אדוק.

השאלה הגדולה של כל הזמנים היא: "מי היה ישוע באמת?" בוננו, לואיס ואינספור אנשים אחרים הגיעו למסקנה שאלוהים ביקר בכוכב הלכת שלנו בדמות אנושית. אם זה נכון, היינו מצפים שהוא יחיה גם היום; ובזה בדיוק מאמינים חסידיו.

האם ישוע אכן קם לתחייה?

עדי הראייה של אותם ימים אכן דיברו ופעלו כאילו האמינו בכל לבם שישו קם לתחייה לאחר צליבתו. אם הם טעו, הרי שהנצרות כולה מבוססת על שקר. מצד שני, אם הם צדקו, נס שכזה יאמת את כל מה שאמר ישוע על אלוהים, על עצמו ועלינו.

אבל האם עלינו לקבל את תחייתו של ישוע מכוח האמונה בלבד, או שאולי יש לכך ראיות היסטוריות מבוססות? כמה ספקנים החלו לחקור את התייעוד ההיסטורי, בניסיון להפריך את תיאור התחייה. מה הם גילו?

לחצו כאן וקראו עוד על הראיות לטענה הדמיונית ביותר שהועלתה אי-פעם – תחייתו של ישוע!
</http://jesustruths.info/main/1-person>

לחצו כאן וספרו לנו האם המאמר עזר לכם. <contactus.php?1referring-page=3god/>

האם סיפר לנו ישוע מה קורה אחרי שאנחנו מתים?

אם הוא אכן חזר מהמתים, הוא בוודאי יודע מה קורה בצד השני. מה סיפר לנו ישוע על משמעות החיים ועל העתיד שלנו? האם יש דרכים רבות שמובילות לאלוהים, או שמא טען שהוא הדרך היחידה? קראו את התשובות המפתיעות במאמר "למה ישוע?"

לחצו כאן לדיון בשאלה "למה ישוע?" ותגלו מה אמר ישוע על החיים שלאחר המוות. <http://jesustruths.info/main/7->
<relevant

האם יכול ישוע להביא משמעות לחיים?

האם יכול ישוע לענות לנו על השאלות הגדולות של החיים: "מי אני?" "למה אני פה?" וגם "לאן אני הולך?". לישוע היו ממרות רבות על החיים ועל הייעוד שלנו על פני האדמה, וכדאי שנבחן אותן לפני שנתייחס אליו בביטול. המאמר הבא מוקדש לשאלה: מדוע הלך ישוע על פני האדמה ומה משמעות הדבר עבורנו.

לחצו כאן ותגלו גם אתם איך יכול ישוע להביא משמעות לחיים. <http://jesustruths.info/main/7-relevant>

הערות סיום

האם ישוע הוא אלוהים?

Quoted in Robert Elsberg, ed., *A Critique of Gandhi on Christianity* (New York: Orbis Books, .1991), 26 & 27

.Joseph Klausner, *Jesus of Nazareth* (New York: The Macmillan Co., 1946), 43, 44

.Will Durant, *The Story of Philosophy* (New York: Washington Square, 1961), 428
inda Kulman and Jay Tolson, "The Jesus Code," *U. S. News & World Report*, December 22,
.2003, 1

.Ravi Zacharias, *Jesus among Other Gods* (Nashville, TN: Word, 2000), 89

Peter Kreeft and Ronald K. Tacelli, *Handbook of Christian Apologetics* (Downers Grove, IL:
.InterVarsity, 1994), 150

.John Piper, *The Pleasures of God* (Sisters, OR: Multnomah, 2000), 35

Bono, quoted in, Timothy Keller, *The Reason for God* (New York: Penguin Group Publishers,
.2008), 229

.John 17:3

John 14:9

.John 8:58

John 11:25

John 8:12

John 14:6

.Ibid

For the meaning of "ego eimi." See

John 10:33

.C. S. Lewis, *Mere Christianity* (San Francisco: Harper, 2001), 51

.Lewis, Ibid

A Deist is someone who believes in a standoffish God—a deity who created the world and
then lets it run according to pre-established laws. Deism was a fad among intellectuals
.around the time of America's independence, and Jefferson bought into it

.Lewis, 52

.J. I. Packer, *Knowing God* (Downers Grove, IL: InterVarsity, 1993), 57

.Philip Schaff, *The Person of Christ: The Miracle of History* (1913), 94, 95

.Lewis, 52

.Schaff, 98, 99

.Bono, Ibid

.Lewis, 52

